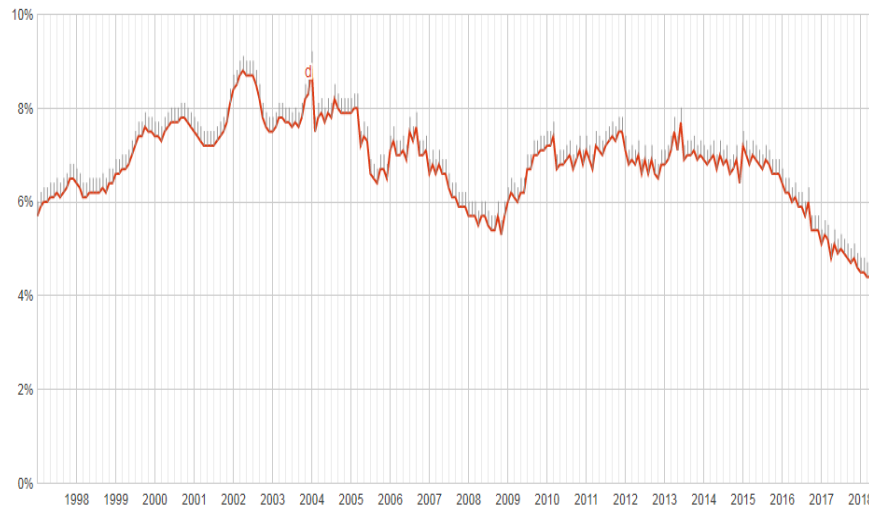

Cum ar arata Romania de astazi daca salariul minim ar creste la 2.000 lei net pe luna de la 1 ianuarie 2019?

Ziarul Financiar a publicat recent o [analiza](#) prin care indica cresterea salariul minim net la 2.000 lei si a salariului mediu net la 3.600 – 4.000 lei drept o posibila solutie pentru reintoarcerea celor plecati in strainatate si eventual la rezolvarea crizei de personal reclamata de foarte multi antreprenori din aproape toate domeniile de activitate, in conditiile in care rata somajului din Romania a atins un minim record al ultimelor decenii, dupa cum se poate vedea in graficul de mai jos.

Sursa: Eurostat

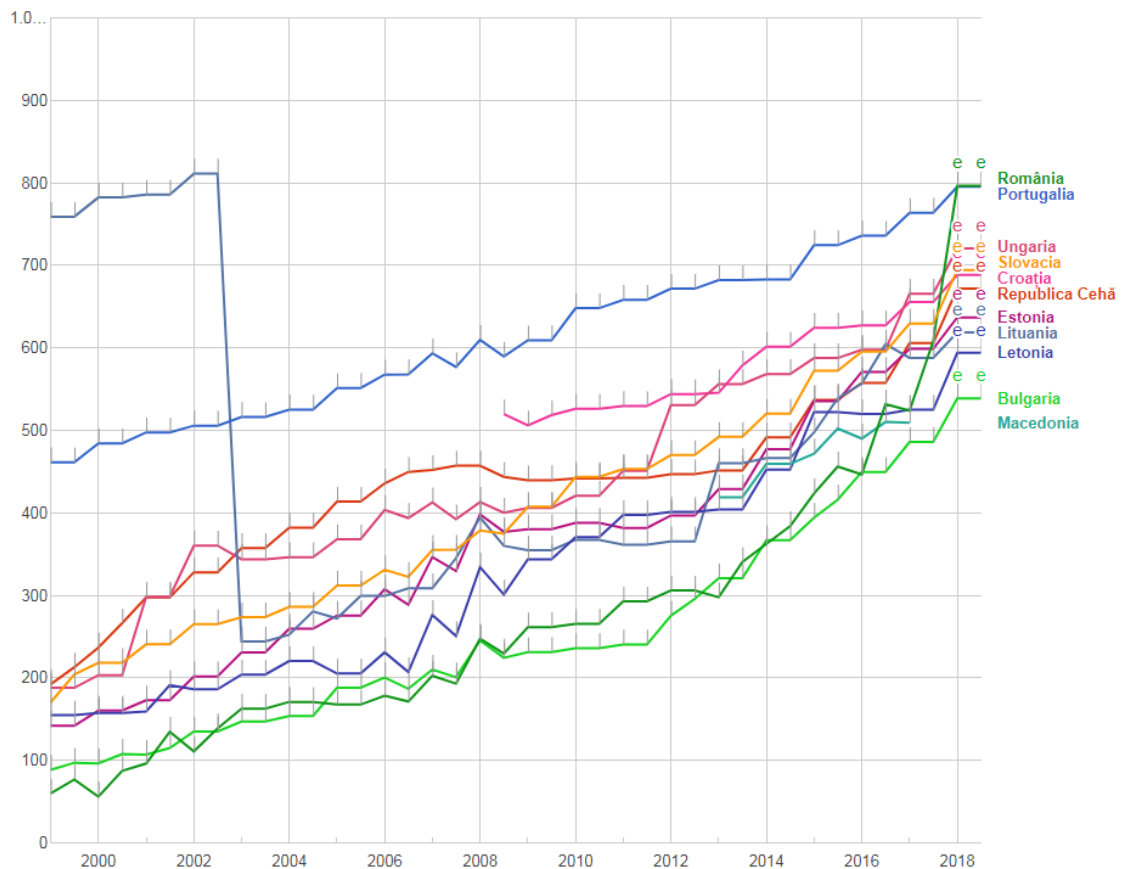
Practic in Bucuresti si in Timis rata somajului este de sub 2%, considerata de economisti drept „rata naturala” a somajului, adica cea sub care nu se poate cobori indiferent de cat de mult ar creste salariile.

Criza de forta de munca prin care trece Romania este cat se poate de reala si cu care tara noastra nu s-a mai confruntat de la Revolutie si pana in prezent.

Fenomenul este amplificat pe de o parte de natalitatea scazuta, de cei care pleaca la munca in strainatate, cat si de cresterea numarului de salariati in aparatul de stat, bugetarii.

Aceste fenomene nu sunt de ieri de astazi, Romania se confrunta cu ele de peste 25 de ani, numai ca in prezent s-a ajuns la un nivel critic in care companiile nu se pot dezvolta din lipsa de personal, ceea ce pune in pericol cresterea economica in viitor.

Desi Romania se afla printre ultimele din Europa in functie de salariul minim net, daca comparam puterea de cumparare a acestui salariu minim (adica raportat la un cos de produse care pot fi achizitionate in Romania cu salariul net), vom constata asa cum arata graficul de mai jos pe baza datelor Eurostat, ca Romania a facut un salt enorm in ultimii doi ani si a ajuns sa depaseasca multe tari din regiune si nu numai, cum ar fi Ungaria, Croatia, Slovacia, Cehia, Lituania, Letonia, si se bate cu Portugalia.

De la 1 ianuarie 2019 salariul minim net ar urma sa creasca cu aproximativ 7%, la 1247 lei/luna. Cum ar arata insa peisajul economic romanesc daca in loc de 1.247 lei/luna, salariul minim net pe economie ar fi majorat direct la 2.000 lei/luna, adica o crestere de 72% asa cum ni se sugereaza?

Din pacate cresterea brusca a salariului minim si a salariului mediu nu este fara consecinte.

In primul rand o crestere de o magnitudine atat de mare, respectiv +72% la salariul minim pe economie, desi foarte populara la o prima vedere, ar fi un soc puternic pentru foarte multe companii in care ponderea costurilor cu forta de munca este mare in raport cu celelalte costuri.

Sa o spunem pe bune, aceasta masura ar putea fi suficienta pentru a genera o noua criza economica si financiara in Romania si intrarea economiei in recesiune.

La o crestere de peste 50% a costurilor cu forta de munca in sectoarele relativ competitive in care companiile nu reusesc sa transfere cea mai mare parte a cresterii costurilor catre consumator prin cresterea preturilor, un numar foarte mare de companii ar capitula direct si si-ar anunta insolventa, lucru care ar conduce mai departe la concedieri pe banda si cresterea somajului, reducerea consumului intern care s-ar vedea in scaderea afacerilor si incetinirea sau chiar scaderea economiei (PIB).

Cei mai multi angajati care si-ar pierde locurile de munca ar fi in randul celor platiti cu salariul minim pe economie, adica exact acei oameni care ar trebui sa beneficieze de cresterea salariilor.

Companiile care ar rezista unei asemenea unde de soc ar supravietui numai prin majorarea preturilor la consumator. Cresterea cu 72% a salariului minim ar fi suficienta pentru a duce cresterea generalizata a preturilor din Romania (inflatia) la un nivel de peste 10% -15%/an, cu care Romania nu s-a mai intalnit din anii 2002 -2003. Nu o putem numi chiar hiperinflatie, inasa un asemenea nivel de instabilitate la nivelul preturilor ar speria pur si simplu foarte multi antreprenori, majoritatea cautand un mediu de predictibilitate si stabilitate.

Banca Nationala a Romaniei, al carui principal obiectiv este stabilitatea preturilor, nu ar sta cu bratele in san, si pentru a combate efectele devastatoare ale cresterii inflatiei ar fi nevoita sa majoreze peste noapte dobanda de politica monetara, la un nivel de cel putin 7-8%, fata de 2,5% cat este dobanda in prezent.

Acest lucru ar conduce mai departe la o crestere a dobanzilor pe termen scurt, ROBOR, la un nivel asemanator de 7-8%, facand ca ratele la creditele bancare sa explodeze dintr-o data, cu consecinte negative pentru majoritatea romanilor.

Nu numai ca o crestere a dobanzilor la 7-8% ar stopa pur si simplu creditarea si cresterea consumului prin credit, cu impact puternic negativ asupra cresterii economice, dar s-ar scumpi la fel de mult si creditarea companiilor private, ale caror costuri de finantare ar urca peste noapte, asemanator perioadei 2009 - 2010.

In aceste conditii companiile care si-ar fi facut planuri de investitii bazate pe credite ar stopa imediat orice proiect de dezvoltare, lucru care ar impacta din nou cresterea economica.

Cresterea preturilor cu peste 10-15% pe an ar conduce la o destabilizare a leului in raport cu celelalte valute, respectiv s-ar vedea in deprecierea puternica, cu 7-8% a leului fata de euro si dolar, evolutie care ar fi influentata puternic si de rapiditatea cu care BNR ar majora dobanda de politica monetara pentru stabilizarea preturilor.

Un alt efect negativ al cresterii salariului minim cu 72% ar fi faptul ca multe companii si-ar plati angajatii la negru, iar statul ar incasa mai putini bani din impozite.

Angajatii care inainte puteau sa-si ia de exemplu doua job-uri part-time sau unul full si unul part-time platite cu salariul minim de 1.162 lei/luna si sa castige in total peste 2300 lei/luna, s-ar gasi in situatia de a pierde ambele job-uri, pentru ca firmele nu si-ar mai permite sa plateasca salarii duble, sau ar pierde cel putin unul din cele doua locuri de munca.

O parte din angajatii platiti cu salariul minim pe economie in companiile care si-ar permite sa majoreze salariul cu 72%, ar duce-o intr-adevar mai bine, cel putin pe termen scurt, pana la momentul in care inflatia galopanta si deprecierea cursului de schimb le-ar eroda puterea de cumparare pana la „nivelul anterior de echilibru”.

Salariile majorate ale acestora ar fi compensata pe de o parte de marjele de profit ale angajatorilor, care ar ramane cu mai putini bani in companie, iar o parte ar fi acoperita de restul populatiei care beneficiaza de salarii mai mari, prin erodarea puterii de cumparare, in conditiile in care cresterea salariilor nu ar acoperi avansul general al preturilor si ar conduce per total la scaderea puterii de cumparare.

Nu cred ca este cineva care si-ar dori un asemenea scenariu in Romania.

Sigur ca toata lumea isi doreste salarii mai mari. Insa daca toate problemele noastre s-ar fi putut rezolva prin majorarea arbitrara „din pix” si fortata de catre stat a salariilor, toate statele lumii ar proceda la fel si ar creste salariile pe masura asteptarii populatiei. Insa acest lucru nu se intampla tocmai pentru ca lucrurile nu sunt asa de simple si orice astfel de miscare produce efecte de domino asupra intregii economii.

O crestere „sanatoasa” a salariilor poate avea loc numai in masura in care productivitatea inregistreaza o crestere asemanatoare.

Chibitii de pe margine ar spune ca antreprenorii „rai” nu vor sa majoreze salariile ca sa le ramana lor mai mult profit. Acest lucru ar fi valabil daca absolut toate companiile din Romania s-ar intelege intre ele sa pastreze salariile la un nivel redus, lucru care este imposibil de pus in practica din cauza concurentei.

Daca asa ceva ar fi adevarat ar inseamna ca Autoritatea Consiliului Concurentei nu isi face treaba si nu depisteaza companiile care se pun de acord sa mentina salariile scazute. Chiar si asa, de aici si pana la generalizarea ca toata companiile din Romania procedeaza la fel este cale lunga.

In conditiile in care piata fortei de munca este impinsa in prezent la maxim, iar nivelul somajului este foarte scazut, cresterea salariilor nu face decat sa inrautateasca situatia, iar profitabilitatea companiilor sa-si atinga limitele, impingand tot mai aproape Romania de marginea prapastiei, respectiv o noua criza financiara.

Posibile solutii pe care le vad la criza fortei de munca prin care trece Romania sunt:

- reducerea numarului de angajati din sectorul de stat, unde chiar ministrul Finantelor, Eugen Teodorovici a afirmat recent ca „daca astazi 20% din administratia centrala pleaca, maine nu e niciun fel de problema, din contra” si angajarea surplusului de angajati din aparatul de stat in privat;
- reducerea taxarii salariilor, pentru ca o parte mai mare din banii platiti de companii sa ajunga la salariat, si nu la stat. Aceasta masura ar trebui dublata de masuri de reducere a cheltuielilor bugetului de stat pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare;
- relocarea unor sectii de productie catre regiunile din Romania unde companiile gasesc mai usor forta de munca, proces care este insa de durata.
- sustinerea masurilor de reconversie profesionala;
- statul sa ia masuri prin care sa sustina cresterea natalitatii in Romania, o solutie cu bataie pe termen foarte lung (25-30 de ani) dar extrem de necesara daca dorim sa avem crestere economica peste media europeana.